

سفال‌های موزه ایلخانی مراغه روایت‌گر اوج هنر سفالگری 800 ساله ایران

موزه ایلخانی مراغه جلوه‌گاه بی‌نظیر تمدن عصر حکومت ایلخانی در ایران سفال‌های موزه ایلخانی مراغه روایت‌گر اوج هنر سفالگری 800 ساله ایران در بخش سفالینه‌های موزه ایلخانی مراغه آثار سفالی با ارزشی از حکومت 104 ساله ایلخانان از جای جای ایران آن زمان نگهداری می‌شود و هنر سفالگری دوره ایلخانی را می‌توان عصر طلایی سفالگری دوره اسلامی نامید.

به گزارش خبرگزاری فارس از مراغه مجموعه سفال‌های این موزه با سبک‌های زیر لعاب شفاف، زرین‌فام، مینایی و لاجورد نمایشگر عصر طلایی سفالگری در ایران است.

این سفال‌ها با نقوش هندسی، گل برگ‌های اسلیمی، حیوانی، انسانی و خط نوشته تزیین شده است.

سفال‌های مینایی و زیر لعاب شفاف موزه ایلخانی مراغه از مجموعه‌های کامل و زیبای این دو سبک در کشور است.

مسئول موزه تخصصی ایلخانی مراغه در گفت‌وگو با خبرنگار فارس در مراغه گفت: مراغه نخستین پایتخت ایلخانان مغول بوده و این موزه با هدف آشنایی مردم کشورمان با آثار گرانبهای عصر ایلخانان در مراغه ایجاد شده است.

ناصر تدبیر افزود: ایام عید گردشگران بسیاری با حضور در این موزه با فرهنگ و تمدن زمان حکومت ایلخانان در ایران آشنا می‌شوند.

وی اضافه کرد: در این موزه با ارزش‌ترین آثار موجود در موزه‌ها و اکتشافات باستان‌شناسی کشور از دوره ایلخانان شامل انواع سفال، سکه، شیشه، اشیاء مفرغی و قرآن‌های خطی به نمایش درآمده است.

وی افزود: در موزه ایلخانی مراغه نمونه‌های با ارزشی از انواع سفال‌های رایج آن دوره شامل سفال‌های زیر لعاب، شفاف، زرین فام، مینایی، لعاب‌لاجوردی و مشبک دیده می‌شود.

دبیر تصریح کرد: در سفالینه‌های ایلخانی علاوه بر آرایش منقوش، تزییناتی در فرم سفالینه‌ها نیز وجود داشته است که آثار مشبک دوجداره و مشبک پوشیده با لعاب شفاف، سفال‌هایی با نقوش کنده، برجسته و نقش‌های قالبی از آن جمله‌اند. از مراکز مهم سفالگری دوره ایلخانی، شهرهای معروف ری، کاشان، جرجان، سلطان‌آباد و تخت سلیمان بوده و نمونه‌های بارزی از آنها در موزه مراغه وجود دارد، علاوه بر آن به علت کشف قطعاتی از کاشی‌های زرین‌فام و نقش برجسته از رصدخانه خواجه‌نصیر و ویژگی‌های منحصر به فرد آنها، برابر نظر محققان، مراغه نیز از مراکز سفالگری دوره ایلخانی بوده است.

* بخش سکه

مسئول موزه ایلخانی مراغه گفت: مجموعه سکه‌های این موزه نیز کامل‌ترین و ارزشمندترین سکه‌های دوره ایلخانان مغول در ایران است.

وی افزود: سکه‌های موزه مراغه از کامل‌ترین مجموعه مسکوکات ایلخانی کشورمان بوده و تقریباً از همه ایلخانان ایران، سکه‌های ارزشمندی را در خود جای داده است.

دبیر ادامه داد: پول رایج ایلخانان به لحاظ کاربرد اقتصادی و معاملات تجاری و رسمی، به صورت پشتوانه تک فلزی و نقره بود. سکه‌های طلا برای مقاصد ویژه ایام عید و جشن‌ها ضرب می‌شد و سکه‌های مسی (فلوس) برای معاملات روزمره رواج داشت.

دبیر اضافه کرد: تنوع نقوش سکه‌ها در دوره ایلخانی معرف فرهنگ و تمدن آن عصر بوده و نقوش و مظاهر آئینی ادیان و فرقه‌های مختلف ضرب شده بر روی آنها، گویای تساهل مذهبی مغولان می‌باشند. همچنین بر سکه‌های ایلخانی متونی از آیات قرآنی، لاله‌الاله، محمد رسول‌الله، نام خلفای راشدین و در دوره‌ای کوتاه متن علی‌ولی‌الله و نام دوازده امام به خط کوفی و نسخ نقش شده است. نام و القاب ایلخانان معمولاً به خط اویغوری با خطوط عربی سکه‌ها ترکیب شده‌اند.

وی افزود: برابر اخبار مندرج در کتب مورخان 87 مرکز ضرب سکه در دوره ایلخانان وجود داشته و مراغه، تبریز و سلطانیه از مراکز مهم ضربخانه‌های حکومتی بودند.

دبیر افزود: در بخش کتابت این موزه نیز نخستین قرآن‌های ترجمه شده به زبان فارسی و به خط یاقوت مستعصمی نگهداری می‌شود.

وی گفت: در بخش شیشه و مفرغ این موزه نیز آثار زیبایی از هنرمندان شیشه‌گر و فلزکار دوره ایلخانی به نمایش در آمده است.

دبیر ادامه داد: هنر شیشه‌گری در دوره ایلخانی به علت فرار شیشه‌گران به کشورهای مصر و سوریه از رونق افتاد. شیشه‌های موزه مراغه از نمونه‌های نادر آن عصر است که دارای تزیینات مختلف شیشه‌گری شامل دمیده‌آزاد، دمیده در قالب، تراش و افزوده بر روی بطری، قندیل و صراحی هستند که از نقاط مختلف کشورمان بدست آمده است.

شهر مراغه نخستین پایتخت ایلخانان مغول بوده و موزه ایلخانی این شهر تنها موزه تخصصی آن دوره در ایران است که در آن فرهنگ، تمدن و هنر صنعت‌گران و هنرمندان آن دوره به نمایش در آمده است، این موزه در خانه قدیمی در کنار مقبره اوحدی مراغه‌ای شاعر و عارف قرن هفتم هجری قرار دارد.

موزه ایلخانی مراغه چکیده‌ای از تاریخ 200 ساله استیلای ایلخانان مغول را به نمایش می‌گذارد. از دوره سلطنت هلاکو و فتح بغداد تا سقوط سلطان ابوسعید آخرین ایلخان مغول به دست سربداران. ساختمان این موزه همزمان با ساخت بنای یادبود اوحالدین مراغی شاعر نام‌آور قرن هفتم و هشتم بین سال‌های 53 تا 57 به‌وسیله انجمن آثار ملی آغاز شد. این محل در سال 1363 مقارن با تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به موزه تبدیل و در سال 1375 رسماً فعالیت خود را آغاز کرد.

سفال‌های هشت پر با لعاب‌های فیروزه‌ای، سکه‌هایی از ایلخانان در دوره‌های متفاوت، قندیل‌ها و ظروف طلاکاری شده، یادگارهایی است از دوره استیلای ایلخانان در ایران، که در تنها موزه ایلخانی کشور در مراغه به نمایش در آمده‌اند.